

KRACHTIG TEGEN ARMOEDE

Krachtig tegen armoede I Verslag

Beleving van armoede in de Noordoostpolder

“Ik heb laatst een zwembad gekocht, zodat de kinderen zich kunnen vermaken. En heb ze leren zwemmen. Zwemlessen zijn duur.”

Inhoudsopgave

Inleiding	3
De interviews	5
· Aanpak	
· Bereik en organisatie	
Uitkomsten DEEL 1 ‘Beleving rondom armoede’	6
· Vraag 1: Wat versta je onder armoede?	6
· Vraag 2: Hoe ben je in armoede geraakt? Hoe voelt dit voor jou?	7
· Vraag 3: Doe je voor je gevoel genoeg mee in de maatschappij?	9
· Vraag 4: Hoe ziet u de toekomst voor u? Waar droomt u nog van?	10
Uitkomsten DEEL 2 ‘Wat gaat goed en wat kan beter’	12
Beknopte weergave van de belangrijkste punten (vragen 5 t/m 15)	12
· Vraag 5: Wat heeft goed geholpen? Waar had u de meeste steun aan?	14
· Vraag 6: Wat had beter gekund? Wat kan beter?	15
· Vraag 7: Van welke voorzieningen heb gebruik gemaakt? Hoe ervaren?	16
· Vraag 8: Hoe ben je achter het bestaan van deze voorzieningen gekomen?	17
· Vraag 9: Wat mis je nog?	17
· Vraag 10: Wie of wat is het meest essentieel geweest in jouw situatie?	18
· Vraag 11: Welke factoren zijn van invloed geweest op jouw armoede?	18
· Vraag 12: Had je de situatie kunnen voorkomen?	19
· Vraag 13: Had eerdere ondersteuning vanuit de gemeente jouw situatie kunnen verbeteren?	19
· Vraag 14: Zou je in de toekomst kunnen voorkomen dat je in armoede komt?	20
· Vraag 15: Ken je de Meedoenbon,(en hoe)? Wat vind je ervan?	21
· Vraag 16: Mijn advies aan mensen die te maken hebben met armoede...	21
· Vraag 17: Mijn advies aan instanties...	22
· Vraag 18: Waar ben je trots op?	23

Inleiding

Programma

Het vigerend minimabeleid is vervat in het deelplan Minimabeleid 2015 -2018 dat onderdeel is van het Beleidsplan sociaal domein. De Raad heeft het College verzocht om het minimabeleid (tussentijds) te evalueren. Daartoe is de Armoedemonitor 2016 uitgevoerd die de cijfermatige input heeft geleverd voor de Evaluatie.

Wat betekenen deze cijfers? En hoe kan de gemeente hier het beste op inspelen? Dit vraagt om een verdiepend vervolg op de Armoedemonitor en de Evaluatie.

Deze verdiepingsslag omvat een breed en interactief vervolgproces samen met betrokken partijen in de samenleving én met de doelgroep zelf. Met dit interactieve proces wordt in beeld gebracht wat er in de samenleving allemaal gedaan wordt voor armlastige huishoudens en/of mensen met problematische schulden, waar kansen, knelpunten en hiaten liggen.

Dit verslag gaat dieper in op de beleving van de doelgroep zelf. Hoe ervaren zij het huidige beleid? Wat werkt? Wat zijn de knelpunten en waar liggen de behoeften? Deze uitkomsten dienen als input voor de ontwikkelagenda.

De interactieve verkenning mondt uit in een- door de gemeente geschreven - ontwikkelagenda; een levend document waarin de uitkomsten van de verkenning worden gedeeld en dat, zoals de naam al aangeeft, een agenda vormt waarin staat beschreven wat de gemeente Noordoostpolder de komende periode gaan doen om het minimabeleid verder te ontwikkelen.

Het verslag

Dit verslag is een weergave van de beleving en ervaring van de doelgroep die gebruik maakt van de voorzieningen voor minima in de Noordoostpolder

De Interviews

De inventarisatie van de beleving rondom armoede bij de ervaringsdeskundigen, middels het afnemen van semigestructureerde interviews. Zowel de gevoelsbeleving als feitelijkheden stonden centraal in het gesprek. In het rapport zijn deze twee componenten terug te vinden in twee verschillende delen (Deel 1 & Deel 2)

De inventarisatie dient als input voor het opstellen van de ontwikkelagenda.

“We gingen boven leven om de deurwaarders te ontlopen. Het blijft continu knagen. Je staat ermee op en gaat ermee naar bed”

De interviews

De aanpak

Er zijn 12 interviews gehouden met inwoners van Noordoostpolder die in armoede leven of hebben geleefd. Via diverse kanalen zijn de geïnterviewde benaderd, nl. via;

- Carrefour
- Facebookoproep vanuit de Gemeente
- Aangemeld n.a.v. de verkenningbijeenkomst rondom armoede

Belangrijke aandachtspunten bij de werving van de deelnemers waren:

- Er is aangegeven dat de gegevens anoniem worden verwerkt.
- De interviews zijn gehouden op een locatie die voor de geïnterviewde het meest vertrouwd voelde.
- De deelnemers zijn geïnformeerd dat de input wordt gebruikt om verder vorm te geven aan het toekomstig armoedebeleid.

De uitwerking is opgedeeld in twee delen. Allereerst wordt er een schets van de beleving rondom armoede gegeven. Daarnaast kunt u de meer feitelijke gegevens vinden, zoals wat nu concreet heeft geholpen in de betreffende situaties, of waar aanbevelingen worden geuit.

Het bereik en de organisatie

In totaal zijn er 12 persoonlijke interviews gehouden.

Alle interviews hebben thuis plaatsgevonden.

Aantal echtparen : 3

Aantal mannen : 3

Aantal vrouwen : 6

Context waarbij kinderen betrokken zijn: 10

De gesprekken duurden gemiddeld tussen 1 en 2 uur. De gesprekken hebben plaats gevonden eind juli en begin augustus 2017

De deelnemers waren allemaal zeer bereidwillig om mee te werken aan het interview en gastvrij. De gesprekken verliepen over het algemeen zeer open en prettig.

DEEL 1 DE BELEVING Uitkomsten van de interviews

Vraag 1

Wat versta je onder armoede?

Wat meerdere keren terugkomt is (het voelen van) de beperking om de kinderen te kunnen geven - of faciliteren in – wat zijn als waardevol voor hen achten. Ook een negatief effect op de gezondheid wordt genoemd. Eenzaamheid en zich geïsoleerd voelen komt ook naar voren.

De geïnterviewde geven de volgende punten aan:

- Niet rond kunnen komen, geld tekort, elk dubbeltje moeten omdraaien.
- Armoede is een rotwoord, je kunt niet op vakantie, je hebt geen auto.. het is krap maar redden er wel. Je leert ermee leven
- Geen centen binnenkrijgen.
- Achter je geld aan moeten waar je recht op hebt.
- Dat ik me eenzaam voel.
- Dat je familie het laat afweten.
- Het gevoel dat anderen denken dat je profiteert omdat je in de bijstand zit.
- Geen ruimte hebben om dingen te doen
- Creatief omgaan met de middelen die je hebt.
- Leven met weinig geld.
- Niet uit kunnen gaan met de kinderen, bijvoorbeeld naar een pretpark.
- Dat ik mijn kinderen niet de dingen kan aanbieden zoals andere kinderen die wel hebben.
- Dat mijn ziektekostendekking minimaal is, dat ik geen geld heb voor tandverzorging.
- Mijn kind niet kunnen voorzien in de basis behoeftes.
- Dat ik me geïsoleerd voel
- Dat mijn gezondheid achteruit gaat.
- Armoede is de grens in alles; Financieel, sociaal, opleidingen en kennis.

Vraag 2

Hoe raak je in armoede? En hoe voelt dit voor je?

De aanleiding

Er kunnen enkele parallellen getrokken worden bij het vergelijken van de interviews.

Een aanleiding om in armoede te raken is vaak een scheiding, het uit elkaar gaan van de partners of het wegvallen van één van de partners. (Daardoor) wijziging of beëindiging van werk, door zorg voor kinderen of de stress die de situatie met zich meebrengt, welke zich al dan niet uit in lichamelijke klachten ook.

En ander gegeven is een plotselinge inkomensterugval, waar niet adequaat op geanticipeerd werd/kon worden, en vaste lasten die doorlopen, waardoor er een schuld ontstaat.

Terugkomend is het gegeven dat er bij overgangssituaties (beëindigen werk – uitkering, of werk – pensioen) soms een tijd overbrugd moet worden waarin er geen inkomen wordt ontvangen. Dit is vaak een aanleiding waardoor schulden zich beginnen op te stapelen en men geen mogelijkheid ziet dit op zelfstandige wijze recht te trekken.

Hoe voelt het, om te leven in armoede?

Bijna alle geïnterviewden noemen de termen 'stressvol' en 'frustratie', vaak wordt er een verband gelegd met lichamelijke klachten. Men voelt zich soms tot wanhoop gedreven. Onbegrip werd vaker dan eens gevoeld bij een traject met de GKB. Contacten met de bewindvoerder voelen daarentegen, lichter, rustgevender.

Korte individuele schets per geïnterviewde

Alleenstaande moeder van 4 kinderen, door ziekte werkloos geworden. Geen schulden, maar komt moeilijk rond. Situatie maakte eerst depressief, maar nu erbij neergelegd, hoewel soms nog wel stressvol

Man baan kwijtgeraakt door ziekte. Drie maanden wachten op WW, waardoor schulden zijn ontstaan. Door bewindvoering schulden nog meer opgelopen. Vertrouwen in hulpverlening was weg. Nu start bij GKB. Stress, deurwaarders etc, hebben mevrouw ook lichamelijk getroffen. Gevoel van frustratie en tegenwerking. Van het kastje naar de muur gestuurd voelen.

Terugval naar alcohol door scheiding. Door opname, de kinderen niet meer bij Moeder. Waardoor kindertoeslagen, kinderbijslag naar haar ex gingen, grote inkomensterugval. Moeilijk om aan te passen, en niet rood te staan.

Alleenstaande moeder. Rondkomend van Wajong uitkering. Loopt bij GKB voor het aflossen van een schuld, waarschijnlijk duurt dit nog een jaar. Toen haar kindje net geboren was, had ze zelf eten te kort. Geen geld voor bijv. fruit.

Mevrouw wegens ziekte in de bijstand. Haar eigen zaak verloren na haar scheiding. Ervaart het als zwaar om rond te kunnen komen, en afhankelijk te zijn van de gemeente. Na depressie nu wat meer acceptatie rondom de situatie.

Mevrouw heeft twee kinderen, in de bijstand en lost een schuld af bij de GKB. Geeft rust, financiële plaatje is op de rit, geen stress van verkrijgen vast inkomen, alles wordt geregeld. Hoewel mevrouw van de totale situatie wel baalt.

Alleenstaande moeder van die kinderen. Problemen ontstonden toen partner kort na de geboorte is vertrokken. Baan moeten opzetten, want reizen met kinderen lukte niet meer. Nu in bijstand en schuldsanering bij GKB. Sinds kort heeft mevrouw aangepast werk. Vind het moeilijk dat ze geen financiële ruimte heeft om eens weg te gaan met de kinderen.

Meneer is gestopt met werken om voor zijn kinderen te zorgen, toen zijn vrouw overleed. In die overgangperiode had meneer nog geen uitkering, en toen zijn de schulden begonnen. Situatie destijds heeft hem erg neerslachtig gemaakt. Verlies vrouw, met tweemaal weigering uitkering, waardoor schulden ver opliepen.

Meneer had eigen bedrijf in IT maar door instortende markt niet meer genoeg werk. Schulden liepen op. Nu schuldsanering bij de GKB. Te lang in de veronderstelling geweest het probleem zelf op te kunnen lossen. Meneer verwachtte meer pensioen te ontvangen dan uiteindelijk het geval was. Inkomensterugslog, met vaste hoge lasten. Voelde zich soms tot het uiterste gedreven, hoog frustratieniveau. Mevrouw ondervindt veel spanning van de situatie.

Mevrouw heeft te laat haar PGB verantwoording gedaan waardoor er een hoge schuld is ontstaan. Gevolg was veel stress, frustratie en spanning binnen relatie. Mevrouw heeft nu een bewindvoerder, heeft lucht en rust.

Meneer kwam in de schulden door toedoen ex. Na onvrede over de GKB, bewindvoering gekregen. Na een half jaar eigen beheer. Dhr. Moest zijn auto inleveren aan de belastingdienst. Effect hiervan was dat hij is ontslagen door niet op tijd op zijn werk te kunnen arriveren. Weken wachten op uitkering zorgde ervoor dat schulden opliepen. Veel geleerd van bewindvoering, omgaan met financiën, nu schuldenvrij.

"[...] Dat ik mijn kinderen een goede toekomst kan bieden. Hiervoor heb ik zelfvertrouwen nodig, bestedingsruimte en geluk."

Vraag 3

Heb je het gevoel dat je nog meedoet/mee kunt doen in de maatschappij/samenleving?

Veel van de geïnterviewden hebben wel degelijk het gevoel dat ze meedoen met de maatschappij. Ze ondervinden beperkingen t.g.v. een beperkt budget, maar lijken creatief in het vinden van oplossingen/mogelijkheden.

Essentieel is het ervaren van waardering. Door iets te blijven doen waar ze goed in zijn, of het nieuw oppakken van vrijwilligerswerk.

Soms lijkt de situatie in armoede er ook voor te zorgen dat iemand de mogelijkheden om er op uit te trekken niet meer ziet en zich geen/ of veel minder onderdeel meer voelt van de maatschappij.

Individuele antwoorden

- Alles blijft beperkt, door beperkte mogelijkheden, maar door de bewindvoering is er wel weer rust in ieder geval.
- We blijven doorgaan, dus ja in principe wel. Maar de frustratie om tegen allerlei organisaties te moeten vechten is er ook.
- Door het invullen van bestuursfuncties en vrijwilligerswerk maak ik veel plezier en krijg ik waardering voor hetgeen ik doe. Dus ja.
- Ik ben sociaal erg actief, ik ken veel mensen en help ze graag met hun problemen. Daarbij gebruik ik de kennis en ervaring die ikzelf heb ongedaan. Ik help Carrefour met de toekomstgids, hiervoor krijg ik veel waardering. Dat is prettig, ik voel me nuttig.
- Ja door mijn werk bij Concern voor Werk, dat ik met veel plezier doe. Ik word daar ook gewaardeerd, ik vind het fijn dat ik daar terecht ben gekomen.
- Door mijn chronisch ziekzijn, ben ik best beperkt. Toch probeer ik soms vrijwilligerswerk te doen. Daarna ben ik vaak wel helemaal op.
- Ik voel niet dat ik voldoende mee doe. Ik leid geen sociaal leven. Ik doe soms vrijwilligerswerk. Ik probeer naar mijn mogelijkheden te kijken om uit de situatie te komen, desnoods aangepast werk.
- Ik kom graag bij het Leger des Heils, waar ik ook andere moeders ontmoet. Ik help mee op school, daar maak ik foto's die dan worden gebruikt.
- Ik heb niet het gevoel dat ik meedoe. Ik heb afhankelijk van het openbaar vervoer, en dit kost geld. Ik wil er soms wel uit voor een kopje koffie, maar dit kan eigenlijk niet.
- Jawel. We ondernemen veel. Dat komt omdat we ons een doel stellen.
- Ik heb wel het gevoel dat ik meedoe, hoewel afhankelijk waar ik ben. Op de school van mijn dochter doe ik mee met de koffieochtenden.
- We stonden buiten de maatschappij en werden met de nek aangekeken. We werden onverschillig. We zijn vrienden kwijtgeraakt omdat we daar niet meer heen konden.

Vraag 4

Hoe ziet u de toekomst voor u? Waar droomt u nog van?

Ongeveer de helft van de geïnterviewden kijkt naar de toekomst (de andere helft leeft met de dag) en is daarover ook vrij tot zeer positief en hoopvol. Veel van de ondervraagden zitten/zaten in een schuldsaneringstraject, wat hier mogelijk ook verband mee houdt (er is uitzicht op lichtere tijden, en anders dan structurele armoede).

Men droomt van werk, passend werk waarin hun passie/talent zich kan ontplooien. Ook door het feit dat dit hen een wat onafhankelijker positie brengt.

De andere helft van de ondervraagden is niet zozeer bezig met de toekomst, maar leeft met de dag.

In de antwoorden klinken 'de kinderen' vaak door. Toekomstwensen/dromen zijn veelal gerelateerd aan geluk voor de kinderen.

De meesten houden hun ideeën voor de toekomst klein en pragmatisch/realistisch.

Individuele antwoorden

- We houden de humor erin. Als de kinderen maar gelukkig zijn. We gaan zo door en blijven positief
- Ik ga gewoon door en kijk niet teveel vooruit.
- Ik kijk niet zo naar de toekomst, bekijk dag per dag. We hopen zo door te gaan.
- De toekomst zie ik gematigd positief. Als het zo blijft is het wel te doen.
- Met het aflopen van de begeleiding voor mijn depressie, en de schuldenlast die afloopt ziet het leven er veel beter uit. Ik hoop op een aangepaste baan, en het uitbouwen van mijn sociale contacten.
- Ik plan niks meer, ik leef met de dag. Ik wil geen teleurstellingen meer als ik tegenslag krijg. Ik pluk de dag en geniet ervan. Klein denken en stapje voor stapje dingen realiseren.
- Ik hoop op wat meer zelfstandigheid, als ik straks weer zelf kan beslissen als ik uit de schulden ben.
- De toekomst ziet er goed uit, als alle financiële problemen opgelost zijn. Ik heb geleerd hoe het niet moet. Ik zal voortaan een goed budgetbeheer hanteren.
- Ik zie de toekomst rooskleuring in. Hoop dat de kinderen zich goed kunnen ontwikkelen. Ik hoop financieel onafhankelijk te kunnen zijn.
- Ik zie een zonnige toekomst in het vooruitzicht. Ik ben erg veranderd door wat ik heb meegemaakt.
- Ik zie een hoopvolle toekomst voor me. We kennen de route nu.
- We kijken niet naar de toekomst. We gaan door, het gaat goed nu met de kinderen, het gaat om het gezin.

Waar droomt u van?

- Ik droom van een vast contact, bij de werkgever waar ik nu werk. Een ander huis. En dat iedereen gewoon gelukkig is zoals nu.
- Ik droom van een eenvoudige ontwikkeling boven de lijn speciaal op werkgebied. Een cursus of training om nieuwe energie, en een nieuwe visie te krijgen.
- Een pandje, en vriezers voor onze Stichting. Heel veel donateurs en financiering van de gemeente.
- Mijn kinderen om me heen
- Ik droom om ontdekt te worden voor mijn tekentalent. Wellicht een baan in de richting van ontwerpen.
- Ik droom van de mogelijkheid van scholing. Waar ik inzicht kan krijgen in beroepen en een keuze kan maken voor iets dat me financieel onafhankelijk maakt. En uiteraard droom ik van een nieuwe relatie
- Dat we weer eens iets met het gezin kunnen doen. Een weekendje weg bijvoorbeeld. Dat ik mijn kinderen een goede toekomst kan bieden. Hiervoor heb ik zelfvertrouwen nodig, bestedingsruimte en geluk.
- Ik droom van het starten van een Surinaams eethuis.
- We dromen niet. We bekijken alles van dag tot dag.
- Ik droom ervan om op vakantie te gaan. Dat is alweer 10 jaar geleden. Lekker eenvoudig en simpel. Even onbezorgd weg.
- Ik droom ervan om mijn leven weer op te pakken en gelukkig te worden. En om dichterbij mijn kinderen te kunnen zijn.
- Ik droom van een opleiding en wellicht een andere baan. Dat het goed gaat met de kinderen en met mij. Verder heb ik niet zozeer toekomstplannen.

“Ik droom van een opleiding en wellicht een andere baan. Ik zou meer uren willen werken, dan wat ik nu werk, maar dat gaat nu niet vanwege de kinderen. Zij hebben vastigheid en routine nodig.”

DEEL 2 'Wat gaat er goed en wat gaat beter?

Beknopte weergave van de belangrijkste punten:

Humanitas, Carrefour, het Leger des Heils en al dan niet betrokken bewindvoerder zijn van grote hulp geweest voor veel personen in het;

- Krijgen van overzicht in financiën
- Ondersteunen bij aanvragen en vrijstellingen.
- Bieden van mentale hulp.

Terugkerende punten waar aan gewerkt kan worden:

- Het versimpelen van aanvragen en vrijstellingen, digitaliseren tussen de verschillende instanties zodat er niet 20x dezelfde papieren rompslomp hoeft te worden ingeleverd.
- Meer en duidelijkere informatieverstrekking vanuit de gemeente, niet alleen naar site verwijzen, maar face to face informatie. Veel mensen vinden de drempel om hulp te vragen al hoog en als ze dan vervolgens weggestuurd worden maakt het niet makkelijker.
- Er moet een overbrugging komen voor personen die in afwachting zijn van een uitkeringsaanvraag,. Nu komen personen soms weken zonder inkomen te zitten
- Communicatie tussen verschillende instanties, met name de gemeente en het UWV kan worden verbeterd.
- Één centraal punt waar alle info over alle organisaties te vinden valt, zodat er zo snel mogelijk actie kan worden ondernomen.
- Eerder hulp aanbieden vanuit de gemeente zelf, iemand die met daadkrachtige stappen komt/een stappenplan kan opzetten met de personen.
- Er moet meer aandacht komen voor de mentale gezondheid van personen op de armoede grens, vereenzaming en het raken in een sociaal isolement wordt veel genoemd.

Voorzieningen waar het meeste gebruik van gemaakt wordt zijn:

- Humanitas; positieve feedback, veel hulp bij orde op zaken brengen.
- Carrefour;
- Leger des Heils; veel persoonlijke aandacht, zorgde ervoor dat armoede niet tot vereenzaming leidt.
- Voedselbank; kritiek op omslachtige toelating en vriendjespolitiek.

Er werd aangegeven dat er vanuit de gemeente meer informatie mag komen over welke voorzieningen en potjes er zijn voor mensen die in armoede (dreigen te) vervallen.

Terugkerende factoren die een bijdrage aan de armoedesituatie hebben geleverd

- Het niet hebben van een financieel overzicht > problemen bij inkomensterugval.
- Hoge rentekosten op bestaande schulden (met name belasting schulden e.d.) waardoor schulden enorm snel oplopen.
- Verkeerde zorgaanvragen/teveel ontvangen subsidies/toeslagen e.d..
- Geen werk meer hebben/niet aan het werk komen (door leeftijd, nog geen recht op AOW).
- Scheiding

Specifiek over de Meedoenbon;

Over de Meedoenbon wordt aangegeven dat het initiatief wordt gewaardeerd, maar dat 150 euro bestedingsruimte te weinig is voor bijvoorbeeld het halen van een zwemdiploma. De meeste zouden graag zien dat er een mogelijkheid komt om hun kinderen in ieder geval het zwemdiploma A te laten halen, zeker nu er geen schoolzwemmen meer is.

Uiteenzetting vragen 5 t/m 18

- Vraag 5: Wat heeft goed geholpen? Waar had u de meeste steun aan?
 Vraag 6: Wat had beter gekund? Wat kan beter?
 Vraag 7: Van welke voorzieningen heb je gebruik gemaakt? Hoe ervaren?
 Vraag 8: Hoe ben je achter het bestaan van deze voorzieningen gekomen?
 Vraag 9: Wat mis je nog?
 Vraag 10: Wie of wat is het meest essentieel geweest in jouw situatie?
 Vraag 11: Welke factoren zijn van invloed geweest op armoede?
 Vraag 12: Had je de situatie kunnen voorkomen?
 Vraag 13: Had eerdere ondersteuning vanuit de gemeente jouw situatie kunnen verbeteren?
 Vraag 14: Zou je in de toekomst kunnen voorkomen dat je in de armoede komt?
 Vraag 15: Ken je de Meedoenbon,(en hoe)? Wat vind je ervan?
 Vraag 16: Mijn advies aan mensen die te maken hebben met armoede...
 Vraag 17: Mijn advies aan instanties...
 Vraag 18: Waar ben je trots op?

Vraag 5

Wat heeft goed geholpen? Waar heb/had je de meeste steun aan?

Onderstaande opsomming geeft een overzicht van steun die de geïnterviewden ervoeren én door wie. Het gezien en niet be/veroordeeld worden, was van grote waarde. Ook het helpen met overzicht en wegwijs worden in de bureaucratie was van grote waarde.

- Ouders; Hielpen met boodschappen wanneer er geen eten was.
- Maatschappelijk werker; Hulp bij conflicten met instanties/gemeentes (II).
- Kennissen
- Kerk
- Ex-collega's; tijdens ziekte hulp van gehad, voedsel.
- Elkaar (gezin).
- Stichting Samen zijn wij er voor elkaar.
- Humanitas (III); alles op een rijtje zetten, overzicht behouden, psychologische hulpverlening.
- Carrefour (III); Rita Top, basishulp etc.
- Vrienden
- Leger des Heils (III); kleding, gesprekken, sociale contacten.
- Geselecteerd voor goedkoop op vakantie gaan, even ertussen uit.
- Psycholoog; gaf veel steun om dingen op een rij te kunnen zetten

Vraag 6

Wat had beter gekund? Wat kan beter?

Men ziet echt een noodzaak in één overzicht van alle organisaties, faciliteiten etc.
 Proactieve informatieverstrekking en niet zelf overal (laat) achter hoeven komen of via via.

- Eén overzicht met alle organisaties zodat je meteen weet waar je terecht kunt (III).
- Informatie verstrekking vanuit de gemeente (III)
- Sneller handelen van UWV (II)
- Koppeling van systemen, zodat direct duidelijk is waar iemand recht op heeft en wat iemand nodig heeft.
- Meer duidelijkheid over bijvoorbeeld het kwijtschelden van gemeentebelastingen.
- Overbrugging voor de weken waarin op een bijstandsuitkering gewacht wordt.
- Rentes aanpakken, te snel, te hoge kosten.
- Belastingdienst betere afweging maken bij sprake van beslaglegging (*oude auto meenemen en iemand in een uitkering terecht laten komen v.s. de auto dan maar laten staan zodat de baan behouden kan blijven.*)
- Huis zou beter kunnen worden onderhouden door de woningbouwstichting.
- Communicatie tussen UWV en gemeente (wordt van kastje naar de muur gestuurd).
- Inhouden van vakantiegeld over partneralimentatie en gemeente toeslagen is krom.
- Geen geld voor de kinderen omdat de vader de voogdij heeft, ondanks dat je kinderen af en toe bij de moeder zijn.
- Meer begrip vanuit de gemeente wanneer er bijv. een bijstandsuitkering 1 dag te laat wordt aangevraagd.
- Organisatie van het Leger des Heils omtrent openingstijden en sociale hulp bieden aan mensen in armoede en eenzaamheid.
- De aanvraag bij de voedselbank zou makkelijker moeten zijn, geen papieren rompslomp.
- Er worden te snel spullen bij het vermogen opgeteld waardoor er van een aantal voorzieningen geen gebruik gemaakt kan worden.
- Woningbouwvereniging kan beter meewerken.
- Een computer en internet zijn nodig om aanvragen e.d. te regelen, het zou mooi zijn als deze dan ook onder eerste behoefte vallen en niet in beslag worden genomen.

Vraag 7

Van welke voorzieningen heb je gebruik gemaakt/maak je gebruik? Wat is jouw ervaring hiermee?

- Voedselbank (VIII)
 - Is oké tegen kinderen
 - Je krijgt het overschot; veel over datum, bevroren zuivel, grote hoeveelheden 'niet nuttige producten' (bijv. 6 kilo uien)
 - Zakelijke omgeving, geen persoonlijk contact
 - Na 3 jaar weg, terwijl je het nog steeds nodig hebt door een restschuld
 - Voorkeursbehandelingen voor sommige personen (veel vriendjespolitiek)
 - Regels voor in aanmerking komen niet duidelijk (afgewezen door 10 euro teveel inkomen)
- Opstapje Carrefour (V)
 - Rita Top is top
 - Humanitas alles uitgezocht en in overzicht gebracht (III)
 - Informatie verstrekking over het GKB
- Gemeente (II)
 - Gaf mogelijkheid om een vrachtwagenrijbewijs te halen
 - Lijst met sites waar financiële hulp te krijgen is
- Stichting leergeld (II)
 - Hulp bij vinden van organisaties
 - Bijdrage voor scholing
 - Bijdrage voor muzieklessen
- Bewindvoerder
 - Weinig info
 - Zonder aankondiging minder leefgeld
 - Bewindvoering PGB gaat prima
- GKB (III)
 - Hulp bij schulden
 - Niet zo begripvol
 - Goede ervaring, bracht rust.
- Stichting samen zijn wij er voor elkaar (II)
 - Beter voor gezinnen dan voor alleenstaanden, teveel voedsel
 - Hier wel aangenomen, bij voedselbank niet door te hoog bruto inkomen
- Maatschappelijk werker
 - Hulp om terugval te voorkomen
 - Gesprekken met psychiater e.d.
- Care 2 Change
 - Hulp om terugval te voorkomen
- Bijzondere bijstand (VIII)
- Humanitas (VIII)
 - Veel informatie verstrekking
 - Hulp bij aanvragen toeslagen, uitkeringen, kwijtscheldingen e.d.

- Kan er altijd terecht
- Team doen
 - Bemiddeling met de medewerkers van Jeugdzorg
- WMO
 - Regelen scootmobiel, douchestoel e.d.

Vraag 8

Hoe ben je achter het bestaan van deze voorzieningen gekomen?

- Via via, je komt vanzelf in het wereldje terecht (VIII) > Éen grote overzichtssite zou mooi zijn.
- Zelf navragen bij gemeente. Er wordt weinig info geleverd (III)
- Humanitas

Vraag 9

Wat mis je nog?

- Inkomensvoorziening vanuit de gemeente wanneer er gewacht moet worden op inkomen
- Wanneer in de schulden terecht gekomen, iemand van de gemeente of instantie die vertelt wat en hoe je moet doen. Een stappenplan
- Een centrale hulpplek voor informatie en waar je goedkoop spullen zouden kunnen krijgen (III)
- Openbaar vervoerspas; streekvervoer van dorpen naar wat grotere 'steden'
- 'Schuldiniactie' waarmee alle voorzieningen aangevraagd kunnen worden, minder papierwerk allerlei losse aanvragen
- Mercratus biedt hulp aan, maar wijst deze snel af
- Vakantiebon voor de kinderen, zodat zij niet de dupe zijn van de armoede.
- Bijzondere bijstand
- Sportvoorzieningen tegen stress e.d. (II)
- Mogelijkheden tot af en toe iets extra's, zoals bijvoorbeeld ergens koffie drinken, sporten, naar buiten
- Hulp van gemeente bij het vinden van werk/opleiding, weer zelfvoorzienend worden
- Meer activiteiten voor kinderen in de doelgroep 12-18 jaar

Vraag 10

Wie of wat is het meest essentieel geweest in jouw situatie?

- Maatschappelijk werker
- Gezin
- Humanitas (IIII)
- Carrefour (II)
- Ikzelf (II)
- Ouders (II)
- Leger des Heils (II)
- Vrienden (II)
- Zelf opgerichte stichting
- Bewindvoerder
- GKB
- Contactpersoon bij de gemeente

“Essentieel?: De bewindvoerder. Je hebt er het minst mee te maken maar het brengt het meeste rust. “

Vraag 11

Welke factoren zijn van invloed geweest op armoede?

- Baan kwijt (IIII)
- Geen (nieuwe) baan kunnen vinden (IIII)
- Scheiding (IIII)
- Geen overzicht financiële situatie (III)
- Ziekte (II)
- Jonge kinderen
- Taalbarrière
- Lange wachttijd op uitkeringen/bijzondere bijstand (III)

- Hoge rentekosten
- Problemen terugvordering PGB
- Extra schulden veroorzaakt door het GKB
- Problemen bij de voedselbank
- Sociale aspect (angst, schaamte e.d.)
- Rondkomen van een Wajong uitkering
- Mentale ziekte
- Opgebouwde schulden
- Overlijden partner, druk van jeugdzorg m.b.t. de voogdij over de kinderen leidde tot stoppen met werken.
- Bedrijf failliet

Vraag 12

Had je de situatie kunnen voorkomen?

Uit de antwoorden op deze vraag blijkt dat de optie om de situatie te voorkomen vooral buiten henzelf wordt gelegd. Hoewel enkelen ook aangeven dat zicht krijgen/behouden op hun eigen financiën e.e.a. had kunnen voorkomen. Het blijkt dat dit voor rust en ruimte zorgt en men dit zeer waardeert, ook wanneer de schulden zijn weggewerkt. Men wil overzicht op financiën blijven houden, om zelfde situaties in de toekomst te voorkomen.

- Ja, wanneer er sneller een overbrugging was gemaakt tussen inkomens (door bijv. gemeente) (II).
- Ja, wanneer er een kans was gegeven om alsnog verantwoording af te leggen voor de PGB.
- Ja, wanneer ik me beter had verdiept in m'n eigen financiën
- Deels wel, door sneller hulp te vragen aan bijv. de gemeente. Aan de andere kant kun je geen invloed hebben op onvoorziene gebeurtenissen.
- Moeilijke vraag, geen direct antwoord.
- Nee (VI)

Vraag 13

Had eerdere ondersteuning vanuit de gemeente jouw situatie kunnen verbeteren?

- Ja, dan was er eerder duidelijk wat er gedaan kon worden.
- Ja, direct toewijzing goede bewindvoerder had veel ellende kunnen schelen.

- Ja, sneller en beter werkaanbod wanneer iemand in de bijstand dreigt te komen.
- Ja, als mijn bijstandaanvraag direct was gehonoreerd had ik niet zo een tijd zonder inkomen hoeven zitten.

“Ik zag geen mogelijkheid om de situatie te voorkomen. Ik ben mijn baan kwijt geraakt en kon niks anders vinden. Raakte hierdoor overspannen.”

Vraag 14

Zou je in de toekomst kunnen voorkomen dat je in de armoede komt? Zo ja, hoe? En welke ondersteuning zou je hierbij nodig hebben?

Men geeft voornamelijk aan dat het eerder inschakelen van hulp, en het houden van overzicht op de financiën, de twee factoren zijn die helpen voorkomen dat men weer in armoede raakt.

- Hulp vragen m.b.t. overzicht financiën bij Humanitas (III)
- Voorkomen door hard werken en overzicht te behouden (II).
- Eerder hulp inschakelen > Ondersteuning in het weer aan het werk komen (II).
- Alles per automatisch incasso om te voorkomen dat rekeningen blijven liggen.
- Geld wat extra binnenkomt (bijv. belasting teruggave) niet meteen uitgeven, maar wegzetten, buffer opbouwen.
- Door zelf opgerichte stichting hulp bieden aan elkaar.
- Naar GKB om te leren omgaan met financiën.
- Geen leningen aangaan om schuld op schuld te voorkomen.
- Duidelijke prioriteiten stellen in die financiën.
- Hulp van een budgetcoach inschakelen
- Overzicht te bewaren door nog een tijdje onder bewind te blijven ondanks ze straks uit de schuldsanering zijn.

Vraag 15

Ken je de Meedoenbon,(en hoe)? Wat vind je ervan?

- Ja, Gebruik voor zwemlessen; niet voldoende om hele A diploma van te halen (III)
 - *Voorstel:* Je betaalt vooruit met het pasje, dus als een kind een keer ziek is of niet kan, gaat het alsnog van het pasje af. Een strippenkaart systeem zou handiger zijn
- Ja, maar biedt qua sporten ook een heel jaar aan, zodat de kinderen echt een heel jaar mee kunnen doen (II)
- Ja, maar maak er geen gebruik van omdat het bedrag te laag is om er iets van te kunnen doen
- Ja, niet voldoende energie om er iets mee te doen.
- Ja, kwam hier niet voor in aanmerking
- Ja, gebruikt voor twee kinderen van een sport rond de 15 euro/per maand, gaat prima
- Ja, samen met een aanvulling vanuit Stichting Leergeld gaan de kinderen ervan naar muzieklés
- Ja, niet relevant voor mij
- Nee (II)

“Van de meedoen bon maak ik geen gebruik. De meedoen bon bedraagt € 150,-. Ik moet geld bijleggen, zodat mijn kind kan sporten. Ik gebruik het niet, omdat ik niet voldoende middelen heb om het bedrag aan te vullen.”

Vraag 16

Mijn advies aan mensen die te maken hebben met armoede...

- Schaam je niet om hulp te zoeken/vragen (III)
- Zelf willen, lef en doorzettingsvermogen nodig
- Zorg dat rekeningen betaald worden
- Niet bij de pakken neerzitten, positief blijven
- Blijf je onder de mensen begeven (sociaal aspect)

- Probeer je kwaliteit van leven zoveel mogelijk te behouden, laat persoonlijke verzorging niet verslonzen
- Vraag hulp bij Humanitas/GKB, er wordt naar je geluisterd en je wordt op zowel financieel als persoonlijk gebied geholpen

“Mijn advies aan mensen die te maken hebben met armoede is om het niet op te geven. Niet bij de pakken te gaan zitten. Het is geen schande dat je in armoede leeft en misschien ook nog een beperking hebt. In het verleden werd ik vaak afgewezen bij sollicitaties. Wellicht had het te maken met mijn beperking, maar ik bijt van mij af.”

Vraag 17

Mijn advies aan instanties...

- Goed luisteren naar hulpvragers en advies en hulp op maat aanbieden (III)
- Minder zakelijk/bureaucratie, probeer de mensen achter de problemen te zien (sociale aspect, meer begrip voor persoonlijke situatie) (III)
- Pak eenzaamheid van mensen in de armoede aan
- Instanties moeten beter samenwerken
- Zorg voor 1 netwerk/site waar alle organisaties en info te vinden is
- Meer inlevingsvermogen bij instanties
- Duidelijker beeld creëren wat er van de gemeente verwacht kan worden
- De gemeente zou de papier ‘rompslomp’ moeten aanpakken omtrent het aanvragen van allerlei vrijstellingen, bijstand en toeslagen
- Creëer werkplekken en opleidingen voor mensen zonder basis kwalificatie, biedt begeleiding en heb geduld
- Verhelp het beeld dat andere doelgroepen (bijv. emigranten) meer geld en voorzieningen krijgen dan anderen om frustraties te voorkomen
- Voorlichting op scholen over armoede. Kinderen onderling begrip voor elkaar bijbrengen
- Ga flexibeler met regels om, qua sollicitatieplicht e.d.
- Voedselbank moet meer rekeninghouden met alleenstaanden
- Laat mensen die in de armoede zitten, moestuinen beheren, groente en fruit telen etc.
- Verander het meedoen pasje in een soort strippenkaart systeem.

“Behandel mensen met respect. Ze zijn niet minder dan jij. “

Vraag 18

Waar ben je trots op?

- Mezelf (VII)
- Op de kinderen (V)
- Zelf opgerichte stichting
- Familie
- Op elkaar
- Vrienden

*“Ik ben trots op mijzelf, dat ik het vol hebt gehouden en overleefd hebt.
Op mijn kinderen ben ik trots, hoe zij met de situatie omgaan. Dat zij enigszins berusten
met wat we nu hebben. Ook van het netwerk van familie/vrienden om mij heen, die mij
steun bieden waar het nodig is.”*